

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Факультет цивільної та господарської юстиції
Кафедра цивільного процесу

*До 150-ї річниці з дня відкриття першої
судової палати у м. Одеса*

Новели цивільного процесуального законодавства: ПРЕДСТАВНИЦТВО

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

м. Одеса, 16 травня 2019 року

Одеса
Фенікс
2019

УДК 347.9

Н 72

Укладачі:

Голубєва Н. Ю. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного процесу, професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Островська Л. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

Коробенко О. О. – асистент кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

Сатановська О. В. – старший лаборант кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Новели цивільного процесуального законодавства:
Н 72 представництво : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер. ; до 150-ї річниці з дня відкриття першої судової палати у м. Одеса (м. Одеса, 16 травня 2019 року) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Н. Ю. Голубєвої. – Одеса : Фенікс, 2019. – 200 с.

Укр. та франц. мовами

ISBN 978-966-928-404-4

УДК 347.9

*Матеріали видано за авторською редакцією.
Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу
несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти
та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ,
які рекомендували ці матеріали до друку.*

ISBN 978-966-928-404-4

© Національний університет «Одеська
юридична академія», 2019

2. Постанова Пленуму Верховного Суду «Про судову практику у справах про гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» № 1 від 27.02.2009р. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09?find=1&text=%E0%ED%EE%ED%B3%EC%ED%E#w11
3. Закон і бізнес. В Австрії Інтернет-коментаторів зобов'язують зазначити справжні імена. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://zib.com.ua/ua/137287-v_avstrii_internet-komentatoriv_zobovyazhut_zaznachati_sprav.html

Денисова Тамара Петрівна

аспірантка кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: д.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

Андронов Ігор Володимирович

ВИКОНАВЧИЙ НАПИС НОТАРІУСА ЯК ОБ'ЄКТ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ

Нотаріат є інститутом, що забезпечує охорону та захист прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб шляхом вчинення нотаріальних дій від імені держави. Нотаріальна діяльність спрямована на надання офіційної сили, вірогідності юридичним правам, фактам і документам, отже, повинна розглядатись як діяльність публічно-правового характеру. Держава наділяє нотаріусів певними повноваженнями щодо вчинення нотаріальних дій і при цьому залишає за собою право контролю за відповідністю діяльності нотаріату встановленим нею правилам. [1]

Вибір цієї теми зумовлений насамперед необхідністю різностороннього вивчення адміністративного та судового контролю, через те що саме питання контролю недостатньо урегульоване чинним законодавством України.

Судовий контроль є формою державного регулювання нотаріальної діяльності. Він відрізняється за суб'єктами здійснення, предметом контролю та формами здійснення. Предметом судового контролю є законність нотаріальних дій, які вчиняють нотаріуси (у

тому числі і вчинення виконавчого напису), у той час як предметом адміністративного контролю є організація нотаріальної діяльності. Судовий контроль здійснюють судові органи шляхом розгляду цивільних справ, пов'язаних з нотаріальними правовідносинами. Судовий контроль не може бути плановим, оскільки, виходячи з принципу диспозитивності, розгляд справи у суді завжди здійснюється лише за зверненням зацікавленої особи.

У свою чергу принциповим для нотаріальної діяльності є контроль суду за законністю вчинення виконавчих написів, оскільки тільки суд має право своїм рішенням визнавати незаконним: нотаріальні дії, відмову у вчиненні нотаріальної дії, нотаріально засвідчену угоду тощо. Безперечно, тільки суд має право визнати обов'язок нотаріуса відшкодувати завдану його незаконними діями шкоду.

Стаття 50 Закону України «Про нотаріат» передбачає можливість оскарження в судовому порядку нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, нотаріального акта. [2] Закон ділить об'єкти судового оскарження в межах нотаріального процесу на три групи:

- нотаріальні дії;
- відмова у вчиненні нотаріальних дій;
- нотаріальні акти.[3]

7 лютого 2014 року на засіданні Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ було обговорено та взято до відома інформацію про узагальнення судової практики розгляду справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні.

Можливість оскарження нотаріальних дій або відмови у їх вчиненні забезпечує законність нотаріального провадження і захист прав та інтересів учасників нотаріального процесу. Судовий контроль за діяльністю нотаріусів має забезпечити виправлення нотаріальних помилок, тлумачення чинного законодавства та сприяти дотриманню законності у сфері цивільних правовідносин, що виникають із вчинення нотаріальних дій [2].

Встановлення ефективного судового забезпечення охорони й захисту прав і інтересів громадян є одним з пріоритетних завдань розвитку і побудови громадянського суспільства в Україні. Удосконалення судового контролю за нотаріальною діяльністю, а саме судовий розгляд справ про визнання недійсними нотаріально посвідчених правочинів, сприятиме розвитку міжнародних відносин та співпраці України з іншими державами у цій сфері.

Україна, рухаючись в напрямку інтеграції до світового та європейського співтовариства, має привести законодавство до рівня світових стандартів. Процеси реформування чинного законодавства суттєво позначаються на організаційних формах та правових засадах функціонування ряду державних інституцій. Важливе місце серед державних інституцій займає саме нотаріат, який в сучасних умовах перетворився з мало важливої інституції на впливовий інститут держави.

Таким чином, розглядаючи судовий контроль за законністю вчинення виконавчих написів в Україні можна дійти висновку, що при реформуванні органів нотаріату в Україні має бути використаний позитивний світовий досвід діяльності нотаріату. Реформування чинного законодавства ,яке регулює судовий розгляд справ про оскарження нотаріальних дій, нотаріальних актів та відмови у їх вчиненні, повинно бути комплексним і відповідати вимогам та принципам латинського нотаріату.

Список використаних джерел:

1. Баранкова В.В. Проблеми адміністративного контролю за нотаріальною діяльністю [Текст] / В.В. Баранкова // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2005. – № 5. – С. 13-15.
2. Про судову практику розгляду справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні [Текст]: Узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 лютого 2014 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2014. – № 2. – С. 78.
1. Про нотаріат [Текст]: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383.